

HJÄRTA

Hjärtfunktion efter cancerbehandling i barndomen

BAKGRUND

Vissa läkemedel och strålbehandling mot bröstcancer kan påverka ditt hjärta efter att behandlingen är avslutad.

SALUB

Svenska Arbetsgruppen för
LångtidsUppföljning efter Barncancer

DU HAR FÅTT BEHANDLING SOM KAN PÅVERKA HJÄRTFUNKTIONEN

Läkemedel och strålbehandling kan påverka både hjärtmuskulaturen, kranskärnen som försörjer hjärtat med blod, strukturerna som omger hjärtat, systemet som styr hjärtrytmen, och hjärtklaffarna. Det vanligaste är dock att man inte får problem med hjärtat även om man fått dessa behandlingar. Eftersom påverkan på hjärtat kan uppstå många år efter behandlingen är det viktigt att du har en hälsosam livsstil för att förebygga ytterligare hjärtpåverkan. Din läkare kommer ge dig specifik information om vilka undersökningar du bör göra för att upptäcka eventuell hjärtpåverkan.

VEM LÖPER RISK ATT FÅ HJÄRTPÅVERKAN?

De behandlingar som används för att behandla barncancer och som är mest förknippade med risk att få hjärtpåverkan är:

- Vissa cytostatika som kan ge påverkan på hjärtmuskulaturen:
 - doxorubicin
 - daunorubicin
 - epirubicin
 - idarubicin
 - mitoxantronRisken för att få en påverkan är beroende av vilken totaldos som givits
- Strålbehandling mot hjärtat.
Strålbehandling kan påverka kranskärnen som försörjer hjärtat med blod, strukturerna som omger hjärtat, systemet som styr hjärtrytmen, och hjärtklaffarna

Det finns även andra faktorer som ökar risken för hjärtsjukdom:

- Rökning
- Ohälsosam kost
- Otillräcklig fysisk aktivitet
- Övervikt
- Högt blodtryck
- Höga blodfetter
- Diabetes
- Ärftlighet för hjärtsjukdom

HUR UPPTÄCKER MAN HJÄRTPÅVERKAN?

Det vanligaste sättet att undersöka hjärtfunktionen är genom ett ultraljud av hjärtat. Om du har fått en viss totaldos av cytostatika som kan påverka hjärtat eller strålbehandling mot hjärtat, kommer du att rekommenderas regelbundna kontroller under vuxenlivet. I annat fall kommer du inte göra några regelbundna kontroller. Vad som gäller för just dig framgår av din behandlingssammanfattning. Om man skulle upptäcka tecken på hjärtpåverkan kommer du bli undersökt av en hjärtläkare.

Hjärtpåverkan kan även ge symtom. Men eftersom det ofta dröjer innan man utvecklar symtom är det viktigt att du går på de rekommenderade undersökningarna även om du känner dig frisk. Det är dock bra om du känner till de vanligaste symtomen på hjärtpåverkan:

- Andfåddhet vid mindre ansträngning eller i vila
- Svullna fotleder
- Yrsel eller svimning
- Bröstmärta
- Oregelbunden hjärtrytm/hjärtklappning

Om du upplever dessa symtom bör du meddela din läkare.

VAD KAN JAG GÖRA SJÄLV FÖR ATT HÅLLA HJÄRTAT FRISKT?

- **Regelbunden fysisk aktivitet** är viktigt för hälsa och välmående och kan även förebygga hjärtproblem. Om du skulle hålla på med högintensiv tävlingsidrott bör du kontakta din uppföljningsmottagning eftersom det kan behövas extra hjärtundersökningar. .
- **Rökning** ökar kraftigt risken för hjärtsjukdom (och cancer). Därför är vår tydliga rekommendation att **INTE RÖKA**.
- **Hälsosam kosthållning** kan hjälpa till att undvika övervikt och högt blodtryck.
- Undvik överdrivet intag av **alkohol**.
- **Vissa droger och dopingpreparat** kan leda till hjärtsjukdom och du har därför extra anledning att avstå dessa.
- **Graviditet** kan påverka hjärtat. Om du planerar att bli gravid eller genomgå behandling för att bli gravid är det viktigt att du meddelar din sjukvårdspersonal vilken behandling du fått mot barmcancer. Du bör följas upp extra avseende hjärtat under graviditet och förlossning. Kontakta din uppföljningsmottagning när detta blir aktuellt.

RÅD OM FYSISK AKTIVITET OCH KOST FINNS PÅ:

Fysisk aktivitet – Folkhälsomyndigheten – www.folkhalsomyndigheten.se

Kostråd – Livsmedelsverket – www.livsmedelsverket.se

DETALJERADE REKOMMENDATIONER KRING UPPFÖLJNING EFTER BARNCANCER FINNS PÅ:

Nationella vårdprogram cancer – RCC – www.cancercentrum.se

Om du har några frågor är du välkommen att kontakta din uppföljningsmottagning eller prata med din läkare på vårdcentralen.

